

skal Øvrigheden tage sig af Sagen og behandle den. Der staar i § 13, at Politimesteren skal bemyndiges til at bestemme, at de paagældende Arbejdere, medens Mæglingen vedvarer, skulle beholde deres Bolig og Kosttillæg hos Arbejdsgiveren uden at være pligtige at deltage i Arbejdet, samt at Arbejderne kun kunne søge Arbejde andetsteds efter derom at have givet behørig Meddelelse til Politiet. Men hvis Arbejderen alligevel tager Plads et andet Sted, hvorledes gaar det saa? Der synes ikke at være nogen Bestemmelse om, at Politiet skal være Arbejdsgiveren behjælpeligt med her at kunne ramme den, der har brudt Kontrakten.

I det hele taget er det vel en Nødvendighed, at vi faa lovgivet paa dette Omraade, det indrømmer jeg, men, som sagt, en Del af de Punkter, jeg her nærmere har paapeget, tror jeg, vi bør søge at faa ændret, saaledes at der kan fremkomme mere Lighed i Behandlingen af de to Parter. Jeg vil indrømme, at det er en Pligt for os at skaffe disse fremmede Folk, der komme hertil, fuldstændig ukendte med vore Forhold, fuldt ud betryggende Forhold, men efter det, jeg har hørt om dette Spørgsmaal, er det neppe i første Række Arbejdsgiverne, der have skuffet Arbejderne, men derimod Mellemmændene, de saakaldte Aufseher eller Agenter, som paa en eller anden Maade have bedraget Arbejderne. Det er ikke ualmindeligt at læse om, at en Aufseher er rejst bort med Pengene og derved har paaført de udenlandske Arbejdere et Tab. Jeg erkender, at disse bør være fuldt ud betryggede, men jeg tror, at der bør og kan træffes Forandringer i den Retning, jeg her har antydnet, og jeg skal paa et senere Tidspunkt af Forhandlingen tillade mig at foreslaa, at Sagen behandles i et Udvalg. Dette vil jo hurtigt kunne naa til at faa affattet saadanne Ændringer, som jeg haaber og tror, det vil kunne lykkes os at faa gennemførte.

H. P. Pedersen: Det er nu anerkendt fra alle Sider, at det danske Landbrug ikke kan faa sit Arbejde udført ved den hjemlige Arbejdskraft og derfor maa ty til Indkaldelse af fremmede Arbejdere, i alt Fald i visse Egne af Landet. Det kan se ret mærkeligt ud, at der er en saadan Mangel paa Arbejdskraft samtidig med, at der fra andre Steder her i Landet lyder høje og velbegrundede Klager over Arbejdsløshed for et langt større Antal Arbejdere, end der bliver indkaldt til Land-

brugets Arbejde. Men Arbejdsløsheden falder jo særlig i Byerne, og Arbejdsløsheden og Landbrugets Trang til Arbejdskraft ville vel neppe kunne regulere hinanden, i alt Fald i en overskuelig Fremtid. Det er jo saadan, at Arbejdsløsheden falder i ret ubestemte Perioder, hvorimod Trangen til Arbejdskraft paa Landet falder paa en bestemt, regelmæssig tilbagevendende Tid af Aaret, altsaa det, man kalder for Sæsonarbejde. De to Forhold kunne derfor sikkert ikke ophæve hinanden, og jeg vilde ogsaa anse det for en national Ulykke, hvis den Arbejdsløshed, der nu hersker i Byerne, særlig i de store og største Byer, skulde blive af en saadan Varighed, at der skulde foregaa en Vandring af Arbejdere fra By til Land. En saadan Vandring vilde sikkert ikke blive til Glæde for nogen af Parterne, hverken for Arbejderne eller for Arbejdsgiverne ude paa Landet; thi det Arbejde, der fordres ude paa Landet, ere Byarbejderne fuldstændig ukendte eller uvante med, og de Arbejdere, der skulde deltage i Landbrugsarbejdet, skulde være optrænede til netop at udføre disse bestemte Arbejde. Grunden til, at der maa indkaldes fremmede Arbejdere, kan vel heller ikke søges i, at der er mindre Arbejdskraft paa Landet nu, end der var for en Menneskealder siden. I alt Fald i den Egn, hvor jeg er kendt, har, saa længe jeg kan huske, Forholdet været det samme, der er den samme Arbejdskraft nu som for 20—30 Aar siden. Grunden maa derfor søges helt andre Steder. Det ligger til Dels i, at Landbruget nu langt mere end tidligere fordrer Haandarbejde, mere direkte menneskeligt Arbejde, thi det gøres, selv om Maskinarbejdet har taget et stort Opsving og udfører en betydelig Del af dette Arbejde. Desuden maa Grunden ogsaa søges i, at den Arbejdskraft, som har været tilgængelig særlig for det større Landbrug — jeg tænker her paa Husmænd med 3—4 Tønder Land —, nu for det meste er optagen af sit eget Arbejde.

Efter at Husmandsbrugene have taget det Opsving, de have i den sidste halve Snes Aar, er det saaledes, at et Husmandsbrug paa 3—4 Tønder Land mange Steder kan optage en hel Husmandsfamilies fulde Arbejdskraft. Det er særlig af den Grund, at der bliver Mangel paa Arbejdskraft ude paa Landet; jeg anser det i øvrigt for at være et glædeligt Tidens Tegn, at saadanne Husmandsbrug drives saa rationelt, at de kunne beskæftige hele Familien.

Det vilde sikkert være en stor Ulykke og et stort økonomisk Tab for hele Lan-